

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne - Bolesław Górnicki	3
Kilka słów o Władysławie Szumowskim - Zdzisław Gajda	9
Od Komitetu Redakcyjnego.....	15
Przedmowa do wydania pierwszego	17
 A. POCZĄTKI MEDYCyny.....	27
I. ZABIEGI LECZNICZE U ZWIERZĄT	27
II. MEDYCyna LUDÓW PIERWOTNYCH.....	28
 B. OKRES NAJDAWNIEJSZYCH CYWILIZACJI	43
III. MEZOPOTAMIA	43
IV. EGIPt	49
V. INDIE.....	57
VI. CHINY	66
VII. PERSOWIE I ŻYDZI	73
VIII. TALMUD.....	74
 C. MEDYCyna GRECKA I RZYMSKA	84
IX. POCZĄTKI MEDYCyny GRECKIEJ. DEMOCEDES. NAJSTARSZY FILOZOFOWIE-LEKARZE.....	84
X. HIPOKRATES	94
XI. ROZKWIŁ FILOZOFII GRECKIEJ W ZWIĄZKU Z NAUKĄ O PRZYRODZIE I Z MEDYCYNĄ. PLATON, ARYSTOTELES, EPIKUREJCZYCY, STOICY	107
XII. SZKOŁA ALEKSANDRYJSKA. RACJONALIŚCI I EMPIRYCY	115
XIII. POCZĄTKI MEDYCyny W RZYMIE. ASKLEPIADES I METODYCY.....	124
XIV. ENCYKLOPEDIŚCI	130
XV. GALEN I JEGO EPOKA. ANTYLLOS	134

XVI. NASTROJE FILOZOFICZNO-RELIGIJNE W CESARSKIM RZYMIE. PLOTYN.....	156
XVII. OGÓLNY RZUT OKA NA MEDYCYNĘ STAROŻYTNA.....	160
D. MEDYCYNA ŚREDNIOWIECZNA	163
XVIII. POWSZECHNY UPADEK KULTURY KOŚCIOŁ, NAUKI I MEDYCYNA WE WCZESNYM ŚREDNIOWIECZU	163
XIX. BIZANCJUM I DALEKI WSCHÓD	170
XX. MEDYCYNA ARABSKA	174
XXI. O EUNUCHACH I KASTRACJI	186
XXII. DUCH ŚREDNIOWIECZA	203
XXIII. MEDYCYNA W ŚWIECIE CHRZEŚCIJAŃSKIM: SALERNO, KONSTANTYN AFRYKAŃCZYK, POCZĄTEK UNIWERSYTETÓW ...	238
XXIV. NIEKTÓRE WYBITNIEJSZE POSTACI ŚREDNIOWIECZA: HILDEGARDA Z BINGEN, ALBERT WIELKI, WITELLO, ARNOLD DE VILLANOVA	248
XXV. TRĄD	257
XXVI. CZARNA ŚMIERĆ	269
XXVII. NERWICE I PSYCHOZY ŚREDNIOWIECZNE	272
1. HISTERIA DZIŚ I DAWNIEJ	274
2. CZARY I OPĘTANIE PRZEZ DIABŁA	287
3. OBRAZY Z AKTÓW WSPÓŁCZESNYCH	305
a. Proces ostatniej czarownicy spalonej w Genewie w 1652 r	305
b. Historia choroby i proces Franciszki Fontaine z 1591 r	307
c. Historia choroby siostry Joanny urszulanki, 1627-1665, i zarazem historia epidemii opętania w klasztorze w Loudun, 1632-1639 ...	315
d. Epidemia opętania w klasztorze w Auxonne, 1658-1663	321
4. WYPRAWY KRZYŻOWE DZIECI.....	333
5. POCHODY BICZOWNIKÓW	335
6. MISTYCY I STYGMATYCY	341
XXVIII. ALCHEMIA	361
XXIX. TRUCIZNY I OTRUCIA ŚREDNIOWIECZNE	367
XXX. WAŻNIEJSZE SZCZEGÓŁY Z NIEKTÓRYCH GAŁĘZI MEDYCYNY ŚREDNIOWIECZNEJ	373
XXXI. WCZESNE HASŁA ODRODZENIA. ROGER BACON. PETRARKA	389
XXXII. OGÓLNY RZUT OKA NA MEDYCYNĘ ŚREDNIOWIECZNĄ ...	392

E. MEDYCYNA NOWOŻYTNA	395
XXXIII. CZASY ODRODZENIA. ODKRYCIE NOWYCH KRAJÓW, PARACELsus, WESALIusz, RABELAIS, WIER.....	395
XXXIV. KOPERNIK I KOPERNIKAŃSKI POGLĄD NA ŚWIAT, GALILEUSZ I NOWOŻYTNA MECHANIKA	413
XXXV. SYFILIS I JEGO POCHODZENIE. POTY ANGIELSKIE. OGIEŃ ŚW. ANTONIEGO. KOŁTUN	420
XXXVI. PARĘ I POSTĘPY CHIRURGII.....	433
XXXVII. BACON WERULAMSKI, INDUKCJA I EKSPERYMENT. HARVEY I ODKRYCIE KRAŻENIA KRWI	438
XXXVIII. KARTEZJUSZ I MEDYCYNA MECHANISTYCZNA. JATROFIZYCY. SPINOZA	445
XXXIX. ALCHEMIA, JATROCHEMIA I CHEMIA. VAN HELMONT. DALSZE POSTĘPY MECHANISTYCZNEGO POGLĄDU NA ŚWIAT. BOYLE, NEWTON, LOCKE	454
XL. LEIBNIZ, SYDENHAM I NEOHIPOKRATYZM. STAHL. WITALIŚCI	459
XLI. OGÓLNE STOSUNKI W WIEKU XVI i XVII: KULTURA, LECZNICTWO, HIGIENA	467
XLII. EPOKA OŚWIECENIA	481
XLIII. DRUGA POŁOWA XVIII WIEKU JAKO OKRES PRZEŁOMOWY W DZIEJACH MEDYCYNY	490
XLIV. DOKTRYNERZY I SEKCIARZE: BROWN, HAHNEMANN, BROUSSAIS, MESMER	502
XLV. SCHELLING I JEGO FILOZOFIA PRZYRODY	514
XLVI. DALSZE POSTĘPY PRZYRODOZNAWSTWA I MEDYCYNY. BICHAT, CORVISART I LAENNEC. POZYTYWIZM COMTE'A. ROBERT MAYER.....	518
XLVII. ROZWÓJ ANATOMII PATOLOGICZNEJ I FIZJOLOGII W PIERWSZEJ POŁOWIE XIX WIEKU ORAZ ICH WPŁYW NA MEDYCYNĘ PRAKTYCZNĄ: LOUIS, ROKITANSKY, DIETL, MAGENDIE, JOHANNES MULLER	527
XLVIII. MATERIALIZM FILOZOFICZNY I SPOŁECZNY. POCZĄTKI MEDYCYNY SPOŁECZNEJ	538
XLIX. DALSZY ROZWÓJ MEDYCYNY JAKO NAUKI. CLAUDE BERNARD, HELMHOLTZ, VIRCHOW	544
L. NOWOCZESNY SPÓR EMPIRYZMU Z RACJONALIZMEM. JOHN STUART MILL. PRIESSNITZ	552

LI. SEMMELWEIS, PASTEUR, KOCH I NOWA NAUKA O CHOROBAH ZAKAŻNYCH.....	559
LII. REWOLUCJA W CHIRURGII	572
LIII. ROZWÓJ NAUK TEORETYCZNYCH. SPECJALIZACJA	578
LIV. HISTORIA MEDYCYNy	602
LV. ODWRÓT OD MATERIALIZMU	606
LVI. RZUT OKA NA MEDYCYNĘ NOWOŻYTNA.....	611
F. ZAKOŃCZENIE	613
LVII. CZEGO NAS UCZY HISTORIA MEDYCYNy.....	613
Bibliografia	623
Indeks osobowy	628
Indeks rzeczowy	651
Wykaz ilustracji.....	673